

Innhold

Forord	5
Kapittel 1	
Bevisbyrde i et nøtteskall	11
1.1 Det vi lurer på	11
1.2 Loven	12
1.3 Forarbeidene	14
1.4 Rettspraksis	15
1.5 Juridisk litteratur	17
1.6 Terminologi	18
1.6.1 Alminnelig språklig betydning	18
1.6.2 Juridisk betydning	20
1.6.3 Beviskrav	23
1.6.4 Subjektiv eller falsk bevisbyrde	27
1.6.5 «Absolutt tvil»	28
1.6.6 «Eckhoffsk tvilsrisiko»	30
1.6.7 Faktum, ikke jus	33
1.6.8 Kortfattet om språkbruken	34
1.7 Bevisbyrdereglene er rettsregler	35
1.8 Prosessrett eller materiell rett?	36
1.9 Leseveiledning	37
1.10 Råd	39
Kapittel 2	
Teoritradisjonen	41
2.1 Den historiske arven	41
2.1.1 Innledning	41
2.1.2 «Saksøkeren har bevisbyrden»	41
2.1.3 «Bevis for positive, ikke negative fakta»	42
2.1.4 Norske Lov	43
2.2 Arvens utslag i dag	44
2.2.1 Straffesaker og sivile saker	44
2.2.2 Norsk høyesterettspraksis om «alminnelige regler»	44
2.2.3 «Det vanlige skjemaet»	46
2.3 Teorier om bevisbyrden	47

2.3.1	Innledning	47
2.3.2	Formålsbetraktninger	48
2.3.3	Virkelighetens krav	48
2.3.4	Bevissikring	50
2.3.5	Sannsynlighet	51
2.3.6	Konsekvens	52
2.3.7	Hindre misbruk	52
2.3.8	Status quo	53
2.3.9	Setningsbygningsslæren	54
2.3.10	Klanderverdig forhold og noen andre momenter	58
2.3.11	Sluttord om teorier	59
2.4	Sikre (?) regler	60

Kapittel 3

Lovbestemt bevisbyrde	62	
3.1	Lovbestemte presumsjoner	62
3.2	Uttrykkelige bestemmelser om bevisbyrde	67
3.2.1	Innledning	67
3.2.2	Reaksjon på rettsstridig forhold	68
3.2.3	Hindre misbruk	69
3.2.4	God jegermoral	70
3.2.5	Innskjerping av materiell regel	71
3.2.6	EU-direktiver	72
3.2.7	Andre bestemmelser	73
3.2.8	Diskrimineringslovgivningens «delte bevisbyrde»	75
3.3	«Må godtgjøre», «vise» og lignende formuleringer	92
3.4	Bevisbyrde i standardkontrakter	93

Kapittel 4

Kan vi stole på lovens formulering?	95	
4.1	Mitt utgangspunkt er «ja»	95
4.2	Femten saksområder	97
4.2.1	Inngrep fra det offentlige	97
4.2.2	Krav om offentlige pengeytelser	102
4.2.3	Utlendingsrett	105
4.2.4	Stillingsvernsaker	109
4.2.5	Krav om forsikringsytelser	112
4.2.6	Skatte- og avgiftsrett	117
4.2.7	Erstatningskrav	122
4.2.8	Arverett	127
4.2.9	Avtale- og kontraktsrett	129
4.2.10	Kjøpsrett	131
4.2.11	Konkursrett	133
4.2.12	Tingsrett	134
4.2.13	Familierett	135

4.2.14	Advokatrett	137
4.2.15	Sivilprosess	138
4.3	Oppsummering	142
Kapittel 5		
Ingen lovbestemmelse som avgjør		143
5.1	Den materielle lovregelen utpeker ingen av partene	143
5.2	Den materielle regelen er uskrevet	145
5.2.1	Hva går reglene ut på?	145
5.2.2	Gutten som ikke hadde fått lønn	147
5.2.3	Samboerne som flyttet fra hverandre	149
5.2.4	Høyesterettspraksis	150
5.2.5	Men hva gjelder ellers?	154
5.3	Særlig om erstatning	162
5.3.1	Innledning	162
5.3.2	Hovedregelen	163
5.3.3	Unntak for hypotetisk skadeårsak	164
5.3.4	Unntak der skadevolder kan bebreides	164
5.3.5	Andre unntak?	166
5.3.6	Særlig om ansvar for skade på betrodd gods	167
Kapittel 6		
Særlig om avtaler		170
6.1	Problemene	170
6.2	Inngåelse av avtaler	171
6.3	Innholdet i avtaler	173
6.4	Opphør av avtaler	175
6.5	Rett til båtfeste, regler og teorier	176
Vedlegg 1		
Kasuistikk etter fagområde		181
Vedlegg 2		
Stadier i «den delte» bevisbyrdens historie		190
Noter		192
Litteratur		206
Register over høyesterettsavgjørelser		211
Lovregister		214
Stikkordregister		221